

"כימאדה" - האולימפיאדה הארצית בכימיה

לתלמידי כיתות י"א בבתי ספר תיכוניים

שלב א'

27.10.2009

שאלה 1

קבעי/ באיזו סדרה היסודות הכימיים מסודרים בסדר עולה של הרדיוס האטומי שלהם?

א. Li, Be, B, C   ב. Be, Mg, Ca, Sr   ג. N, O, F, Ne   ד. Na, Mg, Al, Si

שאלה 2

רכיבי אטמוספרות של כוכבי לכת מסוימים ($\text{CH}_4(\text{g})$, $\text{O}_2(\text{g})$, $\text{N}_2(\text{g})$, $\text{He}(\text{g})$, $\text{H}_2(\text{g})$) הם חומרים עם טמפרטורות רתיחה נמוכות השונות זו מזו. קבעי/ באיזו סדרה החומרים מסודרים בסדר עולה של טמפרטורות הרתיחה שלהם?

א. $\text{CH}_4(\text{g}) < \text{O}_2(\text{g}) < \text{He}(\text{g}), \text{N}_2(\text{g}), \text{H}_2(\text{g})$ ב. $\text{He}(\text{g}) < \text{H}_2(\text{g}) < \text{N}_2(\text{g}) < \text{O}_2(\text{g}) < \text{CH}_4(\text{g})$

ג. $\text{O}_2(\text{g}) < \text{N}_2(\text{g}) < \text{CH}_4(\text{g}) < \text{H}_2(\text{g}) < \text{He}(\text{g})$ ד. $\text{N}_2(\text{g}) < \text{CH}_4(\text{g}) < \text{He}(\text{g}) < \text{O}_2(\text{g}) < \text{H}_2(\text{g})$

שאלה 3

לאילו מהחומרים שלפניך יש צורה של פירמידה משולשת?

א. PH_3 , AsH_3 , NH_3 ב. H_2O , Cl_2O , F_2O ג. HCl , HI , HBr ד. CH_4 , SnH_4 , CH_2Cl_2

שאלה 4

איזה מבנה התהליכים שלהלן הוא תהליך חמצון-חיזור?

א. $\text{NH}_3(\text{g}) + \text{HCl}(\text{g}) \rightarrow \text{NH}_4\text{Cl}(\text{g})$ ב. $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2(\text{s}) \rightarrow \text{CaO}(\text{s}) + 2\text{CO}_2(\text{g}) + \text{H}_2\text{O}(\text{g})$

ג. $2\text{Al}(\text{s}) + 3\text{Cl}_2(\text{g}) \rightarrow 2\text{AlCl}_3(\text{s})$ ד. $\text{AlCl}_3(\text{aq}) \rightarrow \text{Al}^{3+}(\text{aq}) + 3\text{Cl}^-(\text{aq})$

שאלה 5

איזה יסוד נוצר כתוצאות מהתגובה הגרעינית הבאה:

א. Fe   ב. Cr   ג. Mn   ד. Co

שאלה 6

קבעי/ את ערכיות ה-Al בדימר של אלומיניום כלורי (Al_2Cl_6).

א. 3   ב. 2   ג. 4   ד. 6

שאלה 7

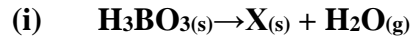
נתונה התגובה: $2\text{H}_2\text{O}_2(\text{aq}) \rightarrow 2\text{H}_2\text{O}(\text{l}) + \text{O}_2(\text{g})$. בתגובה זו $\text{H}_2\text{O}_2(\text{aq})$ מגיב גם כמחזור וגם כמחמצן.

כמה מול אלקטרונים ($\bar{e}$) עוברים בתגובה זו?

א. 8 מול ($\bar{e}$)   ב. 4 מול ($\bar{e}$)   ג. 2 מול ($\bar{e}$)   ד. 1 מול ($\bar{e}$)

שאלה 8

חקירת תהליכי פירוק תרמיים בשיטת תרמוגרבימטריה יכולה להוביל למציאת תרכובות חדשות. כך, למשל, חימום של חומצה בורית, H_3BO_3 , חישף את קיומה של תרכובת X. החימום, מסתבר, מלווה בשני שלבים של איבוד מסה על ידי המוצק:

שים לב! המשוואות (i) ו-(ii) אינן מאוזנות. המסות שנמדדו בניסוי הן כדלקמן:

m, g	6.2 (H_3BO_3)	4.4 (X)	3.5 (B_2O_3)
T, °C	40	100	250

מהי נוסחת תרכובת X?

א. H_2BO_3 ב. H_3BO_4 ג. HBO_3 ד. HBO_2

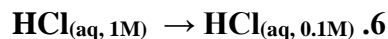
שאלה 9

אילו מבין התרכובות הבאות $\text{I}_2(\text{s})$, $\text{HCl}(\text{g})$, $\text{NaHCO}_3(\text{s})$, C_7H_{16} נמסות טוב יותר בממיס הלא-קטבי $\text{CCl}_4(\text{l})$.

א. C_7H_{16} , $\text{I}_2(\text{s})$ ב. NaHCO_3 ג. HCl ד. NaHCO_3 , HCl

שאלה 10

באילו תגובות מבין הבאות שינוי האנטרופיה הוא שלילי ($\Delta S < 0$)?

א. 3, 2, 1   ב. 1, 2   ג. 4, 5   ד. 6

שאלה 11

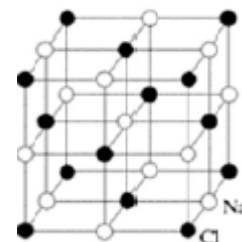
חשבו את האחוז המשקלי של מולקולות $\text{HF}(\text{aq})$ שעברו דיסוציאציה בתמיסת 0.10M HF .

($K_a = 6.8 \cdot 10^{-4}$) (קבוע פירוק דיסוציאציה)

א. 10.5%   ב. 15.8%   ג. 7.9%   ד. 3.8%

שאלה 12

ל- NaCl מבנה גבישי (איור 1):

המרווח בין גרעיני Na ו-Cl שווה ל- 0.265nm ($1\text{nm} = 10^{-9}\text{m}$). חשבו את

צפיפות הגביש NaCl .

א. 1.305 g/ml ב. 5.22 g/ml ג. 3.6 g/ml ד. 2.61 g/ml

שאלה 13

כמה איזומרים לחומר שנוסחתו המולקולארית היא C_3H_8O ?

- א. 2
- ב. 3
- ג. 4
- ד. 5

שאלה 14

אילו מבין הנוסחאות הבאות מייצגות איזומר של $CH_3-CH_2-CH_2-CH_2-CH_2OH$:

א. $CH_3-CH_2-CH_2-CH_2-CH_3$ ב. $CH_3-CH_2-CH_2-O-CH_2-CH_3$

ג. $CH_3-CH_2-CH_2-CO-CH_3$ ד. $CH_3-CH_2-CH_2-CH_2-COH$

שאלה 15

כמה קשרי σ (סיגמה) וכמה קשרי π (פאי) בתרכובת: C_6H_5COOH (חומצה בנזואית)?

- א. 9 סיגמה, 6 פאי
- ב. 10 סיגמה, 6 פאי
- ג. 10 סיגמה, 3 פאי
- ד. 15 סיגמה, 4 פאי

שאלה 16

קבע/י באיזו סדרה יוני הקרבונים מסודרים בסדר יציבות יורד:

- א. $(CH_3)_3C^+ > (CH_3)_2C^+H > C^+H_3$
- ב. $(CH_3)_2C^+H > (CH_3)_3C^+ > C^+H_3$
- ג. $C^+H_3 > (CH_3)_2C^+H > (CH_3)_3C^+H$
- ד. $(CH_3)_3C^+ > C^+H_3 > (CH_3)_2C^+H$

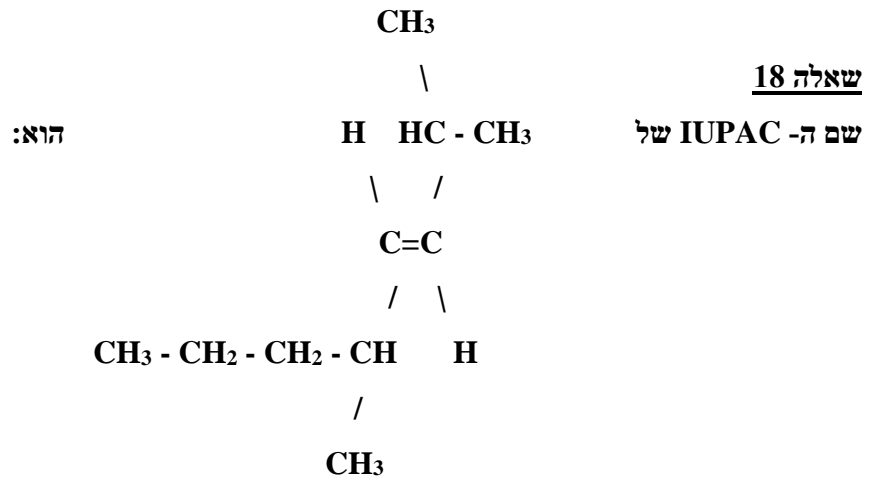
שאלה 17

נתונה המולקולה בעלת המבנה הבא: $CH_2=C=CH-C\equiv CH$

כמה מהאטומים שבמולקולה הם בעלי היברידיזציה מסוג sp ?

- א. 3
- ב. 2
- ג. 5
- ד. 4

שאלה 18

א. 2,5-דו מתיל 3 אוקטן

ב. 4,7-דו מתיל ציס-5 אוקטן

ג. 2,5-דו מתיל טרנס-3 אוקטן

ד. 2,4-דו מתיל אוקטן